

YÖNETİM KURULU FAALİYET RAPORU

2019

1 - GENEL BİLGİLER

Rapor Dönemi : Faaliyet raporumuz 01.01.2019 – 31.12.2019 dönemini kapsamaktadır.

Şirket İletişim Bilgileri:

Ticaret Ünvanı : Merko Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Ticaret Sicil Memurluğu : İstanbul Ticaret Sicil Memurluğu

Ticaret Sicil No : 191557

Merkez Adresi : Uğur Mumcu Mah. Mustafa İzzet Efendi Sk. No: 9/2 Beşiktaş/İSTANBUL

Tel : 212-347 42 00

Faks : 212-347 10 25

Web Adresi : www.merko.com.tr

Tepecik Mah.Bakırköy (Yeni) Cad. No:22 16560 Mustafakemalpaşa / Bursa (Salça Üretim Tesisi)

Şirket Sermayesi, Ortaklık Yapısı ve Organizasyonu ile ilgili değişiklikler:

Sermaye (Tamamı Ödenmiş) : 58.967.161

31.12.2019 tarihi itibarıyla ortaklık yapısı	TL	%
Merko Holding A.Ş.	5.773.757,66	9,79%
Aetna SA.	4.057.870,97	6,88%
Müteveffa Duncan John Blake Varisleri	1.846.472,00	3,13%
Diğer(Halka Açık)	47.289.060	82,20%
Toplam	58.967.161	100,00%

Şirketin organizasyon yapısında değişiklik olmamıştır.

Şirket Payları ve oy hakları: İmtiyazlı pay yoktur. Paylar eşit şekilde temsil edilmektedir

Yönetim Organı, üst düzey yöneticiler

29 Mart 2019 tarihinde yapılan Olağan Genel Kurul Toplantısında üç yıl için seçilen ve dönem içerisinde istifalar sonrası Yönetim Kurulu tarafından atanan Yönetim Kurulu Üyeleri ve Komite Üyeleri aşağıdaki gibidir.

Yönetim Kurulu	Görevi	Görev Baş. Tar.	Görev Bitiş Tar.
Alistair Baran BLAKE	Yönetim Kurulu Başk.	29.03.2019	29.03.2022
Ali Turan HÜR	Yönetim Kurulu Başk. Yrd.	29.03.2019	29.03.2022
Alexandros Papalilios KARAPANOS	Yönetim Kurulu Üyesi	29.03.2019	29.03.2022
Çağrı GÖKTAŞ	Bağımsız Üye	29.03.2019	29.03.2022
Ali Behçet CANTÜRK	Bağımsız Üye	29.03.2019	29.03.2022

Kurumsal Yönetim Komitesi: Yönetim Kurulu'nun 17.04.2019 tarih ve 2019 / 17 no' lu kararı ile Komite Başkanlığına Bağımsız yönetim kurulu üyesi Çağrı GÖKTAŞ, Üyeliklere ise Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Ali Turan HÜR ve Yatırımcı İlişkileri Yöneticisi Ufuk ÖNÇIRAK görevlendirilmiştir. Komite ayrıca Ücret ve Aday Gösterme Komitelerinin görevlerini de yerine getirecektir.

Denetimden Sorumlu Komite: Yönetim Kurulu'nun 17.04.2019 tarih ve 2019 / 17 no' lu kararı ile Komite Başkanlığı'na Bağımsız yönetim kurulu üyesi Ali Behçet CANTÜRK, komite üyeliğine Bağımsız yönetim kurulu üyesi Çağrı GÖKTAŞ getirilmiştir.

Riskin Erken Saptanması Komitesi: Yönetim Kurulu'nun 17.04.2019 tarih ve 2019 / 17 no' lu kararı ile Komite Başkanlığı'na Bağımsız yönetim kurulu üyesi Ali Behçet CANTÜRK, komite üyeliğine Bağımsız yönetim kurulu üyesi Çağrı GÖKTAŞ getirilmiştir

2 – YÖNETİM ORGANI ÜYELERİ İLE ÜST DÜZEY YÖNETİCİLERE SAĞLANAN MALİ HAKLAR

Yönetim Kurulu Üyelerine ve üst yönetim personeline 2019 yılı içerisinde toplam 876.763 TL ödeme yapılmıştır.

3- ARAŞTIRMA GELİŞTİRME FAALİYETLERİ

2019 yılı içerisinde araştırma ve geliştirme faaliyeti bulunmamaktadır.

4 – ŞİRKET FAALİYETLERİ VE FAALİYETLERE İLİŞKİN ÖNEMLİ GELİŞMELER

Türkiye’ de 2018 yılı üretim sezonunda son 5 yıl içerisinde gerçekleşen 2.700.000 ton üretim seviyelerinden 1.300.000 ton seviyelerine gelinmiştir.(Veriler www.tomatonews.com web sayfasından yatırımcılarımız tarafından takip edilebilir). Üretim seviyelerindeki bu düşüşün bir sonucu olarak 2019 yılında ilk defa 25.000 ton(200.000 ton domates karşılığı) salça ithalatına izin verilmiştir. 2019 sezonunda sanayide işlenen domates rakamı 2.3 Milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Bu üretim rakamı Türkiye için yeterli bir rakam olup, ancak 2018 yılındaki düşük üretim nedeniyle 2019 sezonuna düşük stoklarla girildiği için piyasadaki arz/talep seviyelerinin dengeli girmiştir. 2020 sezonunda Türkiye pazarı için ilk tahminlerimize göre 2019 yılı ile dengeli seviyelerde bir ekim beklenmektedir. Üretim sezonunda olumsuz hava koşulları gerçekleşmez ve üretim hedefleri yakalanırsa iç piyasa satışları dengeli olacaktır.

2019 sezonunda salça maliyetleri ve mevcut kurlar nedeniyle Türkiye’nin uluslararası pazarlarda rekabetçi olamaması ihracat seviyelerimizin önceki yıllara göre daha düşük seviyelerde gerçekleşmesine neden olmuştur. Mevcut kurlar ve uluslararası salça fiyatları göz önüne alınırsa 2019 gibi 2020’de de ihracat için çok fazla fırsat görülmeyecektir.

2019 yılında Biber Salçası üretimi şirket faaliyetlerinde öncelikli bir ürün olmaması, salçalık biber Zirai hasat zamanlaması ve biber salçasının domates salçası üretimi için kullanılan hatlar ile aynı hatlarda üretilmesi nedeniyle domates işlenmesine öncelik verilmiştir. Şirketimizin 2020 yılı içi biber salçası üretim planlaması yoktur.

2019 yılında gerçekleşen üretim rakamı 16.773 tondur. Bu rakamın Fabrikamızın üretim kapasitesine göre düşük olmasının sebebi, yönetim stratejisinden kaynaklanmaktadır. Geçmiş dönemlerdeki çalışma yönteminden farklı olarak mevcut durumda çalışma yönteminde benimsenen yaklaşım; Şirketin mevcut sermaye sıkışıklığı içerisindeyken yeni bir borca ve faiz yükü altına girmeden üretim yapması ve 2019 sezonu sonrası stok için fazla üretim yaparak gelecekteki belirsiz satışlar için yüksek stoklu bir durumda olmamak şeklindedir. Bunun ile stok taşımanın ve acil satışların getirdi ek faiz ve iskonto zararlarından uzak durulması hedeflenmiştir. 2019 sezonu içerisindeki üretimin büyük bir kısmı hızlı sevkiyat ve ödeme olarak yapılmıştır, 31.12.2019 tarihli tablolarında yer alan stok rakamı toplam üretimin % 29,14’ünü oluşturmaktadır. Raporun yayınladığı tarihte tüm stokların satış bağlantısı yapılmıştır.

Önceki faaliyet raporumuzda genel giderlerin azaltılması ile ilgili paylaştığımız öngörülerimiz bu raporda görüldüğü gibi alınan önlemlerden dolayı ciddi bir tasarruf sağlanmıştır.

Şirketimizin finansal tablolarının hesap dönemi dönem başının 1 Temmuz olarak belirlenmesi için 07.05.2019 tarihinde Gelir İdaresi Başkanlığı nezdinde yapılan başvuru olumlu sonuçlanmıştır. 1 Temmuz 2019’u dönem başı olarak belirlenmesi için yeterli sürenin olmaması nedeniyle 1 Temmuz 2020’nin dönem başlangıcı olarak belirlenmesi planlanmaktadır. Bundan sonraki süreçte; Şirket esas sözleşmesinin "Hesap Dönemi" ile ilgili maddesi tadil edilerek, Sermaye Piyasası Kurulu ve T.C Gümrük ve Ticaret Bakanlığı’ndan gerekli izinler alınmış olup, tadil metni yapılacak ilk genel kurulun onayına sunulacaktır.

Tahsisli sermaye artışı:

Şirketimizin 100.000.000 TL olan kayıtlı sermaye tavanı içerisinde 54.300.000 TL olan çıkarılmış sermayesinin mevcut ortakların rüçhan haklarının kısıtlanarak nakden 58.967.161 TL’ye artırılması ve artırılan 4.667.161 TL sermayeyi temsil eden payların, Şirket ortakları Aetna SA. ve Merko Holding Aş.’nin şirketimizden olan toplam 6.608.700 TL alacağına mahsuben, Borsa İstanbul A.Ş’nin düzenlemeleri çerçevesinde 1 TL nominal değerli pay için 1.416 TL baz fiyatla satış işlemi 30.10.2019 tarihinde tamamlanmıştır,

Merko Üretim :

Merko Gıda, küp domates ve salça üretimini Bursa’nın Mustafakemalpaşa ilçesinde Tepecik bölgesinde yer alan, 72.587 metre kare arazi üzerine kurulu 5.873 metrekare kapalı alan, 180.000 ton domates işleme kapasitesine sahip kendi üretim tesislerinde gerçekleştirmektedir.

Üretimde kullanılan domatesler bölgede bulunan çiftçiler tarafından yetiştirilmektedir. Sezona erken başlamak ve bu sayede kapasiteyi ve verimi artırmak için ilk domatesler Ege bölgesinden, kalan domatesler yakın bölgelerden tedarik edilmektedir. Merko, satın alacağı domatesleri yetiştirecek çiftçilerle Şubat-Mart ayları döneminde sözleşme yapmaktadır. Tarlaların hazırlanmasından hemen sonra ekimin yapıldığı Nisan-Temmuz ayları arasında şirketimiz tarafından çiftçilere fide, gübre zirai ilaç sulama teçhizatı sağlamanın yanı sıra avans ödemesi de yapılmaktadır. Ağustos-Eylül ayları döneminde çiftçiler tarafından toplanan domatesler fabrikaya sevk edilmektedir. İşlenerek salça ve küp domatesler aseptik torbalara doldurularak metal varillerde korunmakta ve böylelikle bozulmasının önüne geçilmektedir.

Üretilen küp domates ve salça, 210-240 kg'lık metal varillerin içinde aseptik torbalarda ve 1.000-1.500 kg'lık büyük aseptik torbalarda IBC'lerde (Intermediate Bulk Container) satılmaktadır

Üretimini tamamını endüstriyel müşterilerine pazarlayan Merko, üretip sahip olduğu BRC gıda güvenliği sertifikası sayesinde önemli bir müşteri portföyüne sahiptir. Ürettiği salça ve küp domatesi Batı Avrupa, Rusya, Ortadoğu, Uzakdoğu ve Güney Amerika'ya ihraç eden Merko'nun müşteri portföyünde, Knorr, Cargill, Unilever, Campbell's gibi dev gıda şirketleri bulunmaktadır. Türkiye pazarında ise Unilever, McCormick, CocaCola, Sultan Gıda, Ak Gıda, firmalarının da tedarikçiliğini yapmaktadır

5 – FİNANSAL DURUM

Satış ve Pazarlama Faaliyetleri :

2019 yılı ilk 12 aylık dönemde net satışlar seviyemiz 2018 yılının aynı dönemine göre yaklaşık olarak % 42 azalmıştır. 2018 yılı 12 aylık dönem içerisindeki % 9,03 olan satış karlılığı, 2019 yılı aynı dönemi itibariyle % 9,35 olarak gerçekleşmiştir.

2019 yılı 12 aylık dönem sonunda satışlar hasılat dağılımına bakıldığında, 2018 yılının aynı dönemine göre yurt içi satışlarda %36,17 lik yurt dışı satışlarda % 64,50 oranında bir azalış gerçekleşmiştir.

MERKO ÜRETİM MİKTARLARI	2019 / 12 (Ton)	2018 / 12 (Ton)	Fark (%)
*Domates Salçası	10.813,00	11.533,00	-6,24%
Biber Salçası	0,00	121,00	-100,00%
Küp Domates	5.960,00	4.473,00	33,24%
TOPLAM	16.773,00	16.127,00	4,01%
* Domates Salçası 28/ 30 Bazında Üretim	10.832,00	11.533,00	-6,08%

MERKO SATIŞ MİKTARLARI	2019 / 12 (Ton)	2018 / 12 (Ton)	Fark (%)
Domates Salçası	9.408,00	20.663,00	-54,47%
Biber Salçası	8,20	113,00	-92,74%
Küp Domates	5.295,50	8.598,00	-38,41%
Domates Salçası (Ticari)	1.350,00	1.165,00	15,88%
Küp Domates (Ticari)			0,00%
TOPLAM	16.061,70	26.803,00	-40,07%

MERKO SATIŞ HASILATI	2019 / 12 (TL)	2018 / 12 (TL)	Fark (%)
Domates Salçası	41.144.844,79	85.425.061,26	-51,84%
Biber Salçası	63.635,25	868.474,40	-92,67%
Küp Domates	11.483.299,51	15.435.835,26	-25,61%
Domates Salçası (Ticari)	7.821.469,87	7.461.199,41	4,83%
Ziraat Malzemeleri ve Diğer Satışlar	5.405.204,20	3.715.263,58	45,49%
Diğer (602 Hesap)	276.945,18	558.224,48	-50,39%
Diğer	754.084,00	2.047.602,00	-63,17%
TOPLAM	66.949.482,80	115.511.660,39	-42,04%

6 – RİSKLER VE YÖNETİM ORGANININ DEĞERLENDİRMESİ

a) Varsa şirketin öngörülen risklere karşı uygulayacağı risk yönetimi politikasına ilişkin bilgiler:

Şirket faaliyetleri sırasında aşağıdaki çeşitli risklere maruz kalmaktadır.

Kredi Riski
Likidite Riski
Piyasa Riski

Şirket Yönetim Kurulu, Şirket'in risk yönetimi çerçevesinin kurulmasından ve gözetiminden genel olarak sorumluluk sahibidir.

Şirket'in risk yönetimi politikaları Şirket'in maruz kalabileceği riskleri belirlemek ve maruz kalabileceği, riskleri analiz etmek için oluşturulmuştur. Risk yönetimi politikalarının amacı Şirket'in riskleri için uygun risk limit kontrolleri oluşturmak, riskleri izlemek ve limitlere bağlı kalmaktır. Şirket çeşitli eğitim ve yönetim standartları ve süreçleri yoluyla, disiplinli ve yapıcı bir kontrol ortamı yaratarak, tüm çalışanların rollerini ve sorumluluklarını anlamasına yardımcı olmaktadır.

Kredi riski

Şirket çoğunlukla finansman kredileri işlemlerinden dolayı kredi riskine maruz kalmaktadır. Krediler sürekli incelenerek Şirket'in şüpheli kredi riski minimize edilmektedir.

Likide riski

Likide riski, Şirket'in faaliyetlerinin fonlanması sırasında ortaya çıkmaktadır. Bu risk, Şirket'in varlıklarını hem uygun vade ve oranlarda fonlayamama hem de bir varlığı makul bir fiyat ve uygun bir zaman dilimi içinde likit duruma getirememesi risklerini kapsamaktadır. Müşterilerle yapılan satış sözleşmelerinin ödeme planları Şirket'in fon ihtiyacına ve özsermaye yapısına göre şekillendirilir.

Döviz kuru riski

Şirket, yabancı para birimleri ile gerçekleştirdiği işlemlerden (finansman kredi faaliyetleri ve alınan krediler gibi) dolayı yabancı para riski taşımaktadır. Şirket'in finansal tabloları TL bazında hazırlandığından dolayı, söz konusu finansal tablolar yabancı para birimlerinin TL karşısında dalgalanmasından etkilenmektedir.

b) Oluşturulmuşsa riskin erken saptanması ve yönetim komitesinin çalışmalarına ve raporlarına ilişkin bilgiler:

Riskin erken saptanması ve risk yönetim komitesi 01.01.2019-31.12.2019 hesap döneminde 5 kez toplanarak üst yönetime rapor sunmuştur. Bu raporlar üst yönetim tarafından titizlikle değerlendirilmektedir.

7 – DİĞER HUSUSLAR

Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Raporu :

Şirket, pay sahiplerinin hakları, kamunun aydınlatılması ve şeffaflığın sağlanması ile menfaat sahipleri ve Yönetim Kurulu'nu ilgilendiren karar ve işlemlerde Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yayımlanan Kurumsal Yönetim İlkeleri'nde yer alan prensiplerin uygulanması için gerekli özeni göstermiştir.

Dönem İçinde Yapılan Esas Sözleşme Değişiklikleri :

a) Şirketin 2019 yılı içerisinde yapmış olduğu tahsisli sermaye artışı nedeniyle şirket Esas sözleşmesinin 7. Sermaye Paylar Maddesi'nin değiştirilmesi için 04.11.2019 tarihinde değişiklik kararı almış ve alınan karar Sermaye Piyasası Kurulu'nun onayından geçirildikten sonra 12.12.2019 tarihinde İstanbul Ticaret Sicil Müdürlüğü tarafından tescil edilmiştir.

Personele İlişkin Bilgiler :

Ülkemizin ekonomik dengelerini göz önünde bulundurarak, çalışanları imkanlar ölçüsünde ekonomik koşullara ezdirmeyen çözümler getirilmeye çalışılmıştır. 01.01.2019-31.12.2019 döneminde şirket bünyesinde ortalama olarak 96 personel çalışmıştır. Şirket hesap dönemi itibarıyla kıdem tazminat yükümlülüğü 1.181.480 TL olup, tamamı için karşılık ayrılmıştır.

Merkez Dışı Örgütler :

Şirketin üretim faaliyetleri, Genel Yönetim Merkezine bağlı olarak Bursa (1 adet salça fabrikası) ilindeki üretim tesisi vasıtasıyla yürütülmektedir.

İlişkili Taraf İşlemleri

TMS 24 ile uyumlu olarak, Şirketin doğrudan veya dolaylı olarak iştirak ettiği tüzel kişiler; Şirket üzerinde doğrudan veya dolaylı olarak; tek başına veya birlikte kontrol gücüne sahip gerçek ve tüzel kişi ortaklar ile bunların yakın aile üyeleri (ikinci dereceye kadar) ve bunlar tarafından doğrudan veya dolaylı olarak, tek başına veya birlikte kontrol edilen tüzel kişiler ile bunların önemli etkiye sahip olduğu ve/veya kilit yönetici personel olarak görev aldığı tüzel kişiler; Şirket'in hakim ortağı ile Yönetim Kurulu Üyeleri, kilit yönetici personeli ile bunların yakın aile üyeleri (ikinci dereceye kadar) ve bunlar tarafından doğrudan veya dolaylı olarak, tek başına veya birlikte kontrol edilen tüzel kişiler, ilişkili taraflar olarak kabul edilmiştir. (Ayrıntılı olarak www.kap.org.tr adresinde açıklanan 1 Ocak 2019 - 31 Aralık 2019 Finansal Tablo Dipnotları'nın 4 no.lu dipnotta yer verilmiştir).

Şirket Aleyhinde Açılmış Önemli Davalar

Şirket aleyhine açılmış önemli davalara ilişkin bilgiler 1 Ocak 2019 - 31 Aralık 2019 Finansal Tablo Dipnotların 15 no.lu dipnotta ayrıntılı olarak yer verilmiştir

Şirket Faaliyetlerini önemli derecede etkileyebilecek mevzuat değişiklikleri:

Şirket faaliyetlerini önemli derecede etkileyebilecek mevzuat değişikliği olmamıştır.

Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Raporu

Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kurumsal Yönetim tebliği (II-17.1)'nin Kurumsal yönetim ilkelerine uyum başlıklı 8.Maddesine istinaden, ilgili tebliğ ekinde yer alan ve Kurul'un 10.01.2019 tarih ve 2019/2 sayılı SPK Bülteni'nde yayımlanan ayrıca 10.01.2019 tarih ve 2/249 sayılı kararı ile duyurulan "Kurumsal Yönetim Uyum Raporu (URF) ve Kurumsal Yönetim Bilgi Formu'na (KYBF) aşağıda sunulan KAP adreslerinden ulaşılabilmektedir.

Kurumsal Yönetim Uyum Raporu (URF) : <https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/823600>

Kurumsal Yönetim Bilgi Formu (KYBF) : <https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/823602>

Bölüm I. Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Beyanı

Merko Gıda Sanayi ve Ticaret Aş. Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yayınlanmış kurumsal yönetim İlkeleri tebliğlerinde yer alan ilkelere uyum sağlamak için azami ölçüde gayret sarf etmekte, bunu yaparken kurumsal yönetim İlkelerinin eşitlik, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sosyal sorumluluk kavramlarını gözeterek çalışmalarını sürdürmektedir.

Bölüm II. Pay Sahipleri

1. Pay Sahipleri İle İlişkiler Birimi:

Merko Gıda Sanayi ve Ticaret Aş ile yatırımcıları arasında iletişimi sağlamak amacıyla yatırımcı ilişkileri bölümü oluşturulmuştur.

Yatırımcı İlişkileri Bölümünün görevleri:

- Yatırımcılardan gelen İçsel bilgi niteliğinde ve ticari sır niteliğinde olmayan bilgi taleplerinin bilgi eşitsizliğine yol açmayacak şekilde cevaplanması,
- Yatırımcılar ile şirket arasında yapılan yazışmalar ve diğer bilgi ve belgelere ilişkin kayıtların sağlıklı ve güncel olarak tutulmasını sağlamak,
- Genel Kurul toplantısı ile ilgili olarak pay sahiplerinin bilgi ve incelenmesine sunulması gereken dokümanları hazırlamak ve genel kurul toplantısının ilgili mevzuata, esas sözleşmeye uygun yapılmasını sağlayacak tedbirleri almak,
- Pay sahipleri ile Üst yönetim arasında köprü görevi görerek çift yönlü iletişimin sağlanması,
- Kamuyu aydınlatma araçlarını kullanarak pay sahiplerinin bilgilendirilmesini sağlamak,

Yatırımcı İlişkileri Bölümü iletişim bilgileri aşağıdaki gibidir.

Ufuk Öncirak- Yatırımcı ilişkileri bölüm yöneticisi

Tel: 0212 347 42 00

Email: spk@merko.com.tr

Civan ÖZKAYA - Genel Müdür Yardımcısı

Tel: 0212 347 42 00

Email: spk@merko.com.tr

Yatırımcı ilişkileri bölüm yöneticisi Ufuk Önçirak genel müdür yardımcısı Civan Özkaya'ya bağlı olarak çalışmaktadır. Yatırımcı ilişkileri Yöneticisi Ufuk Önçirak kurumsal yönetim komitesi üyesi olarak görev yapmaktadır.

Dönem içerisinde pay sahiplerinden e-mail ve telefon ile gelen bilgi taleplerinin tümü cevaplanmıştır

2. Pay sahiplerinin Bilgi Edinme Hakkının Kullanımı:

2019 yılı içerisinde Yatırımcı ilişkileri birimine e-posta ve telefonla yöneltilen sorulara cevap verilmiştir. Şirketin internet adresi olan www.merko.com.tr bilgiler ihtiyaç duyuldukça güncellenmiştir. Şirket esas sözleşmesinde özel denetçi atanması talebine ilişkin bir madde olmayıp, yıl içerisinde pay sahiplerinin özel denetçi atanmasına dair talebi olmamıştır.

3. Genel Kurul Bilgileri :

2019 yılı içerisinde yıllık Olağan olmak üzere bir Genel Kurul toplantısı düzenlenmiştir.

Olağan Genel Kurul çağrısı 07.03.2019 tarihinde Ticaret Sicil Gazetesinde ve Şirket internet sitesinde ve de Kamuyu Aydınlatma Platformundan yayınlanarak pay sahiplerinin bilgilendirilmesi sağlanmıştır. Genel Kurul 29.03.2019 tarihinde %32,05 lik toplantı nisabıyla gerçekleşmiştir. Ortaklık pay sahiplerinden gündeme madde konulmasına ilişkin Yatırımcı İlişkileri Bölümüne yazılı olarak herhangi bir talepte bulunulmamıştır. Genel Kurul kararları Kamuyu Aydınlatma Platformundan yayınlanmış ve şirket internet sitesinde paylaşımına sunulmuştur. Toplantı sonuçları 15.04.2018 tarihli Ticaret Sicil Gazetesinde yayınlanmıştır

4. Oy Hakları ve Azlık Hakları:

Genel kurul toplantılarında her pay için 1 oy hakkı olup bu paylarda herhangi bir imtiyaz yoktur. Azlık payları yönetimde temsil edilmemektedir.

5. Kar Payı Hakkı:

Esas sözleşmenin 26. Kar Dağıtım maddesi gereğince;

Şirketin faaliyet dönemi sonunda tespit edilen gelirlerden, Şirketin genel giderleri ile muhtelif amortisman gibi şirketçe ödenmesi veya ayrılması zorunlu olan miktarlar ile şirket tüzel kişiliği tarafından ödenmesi zorunlu vergiler düşüldükten sonra geriye kalan ve yıllık bilançoda görülen dönem karı, varsa geçmiş yıl zararlarının düşülmesinden sonra, sırasıyla aşağıda gösterilen şekilde tevzi olunur:

Genel Kanuni Yedek Akçe:

- % 5'i kanuni yedek akçeye ayrılır.

Birinci Temettü:

b) Kalandan, varsa yıl içinde yapılan bağış tutarının ilavesi ile bulunacak meblağ üzerinden, Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Mevzuatına uygun olarak birinci temettü ayrılır.

c) Yukarıdaki indirimler yapıldıktan sonra, Genel Kurul, kar payının, yönetim kurulu üyeleri ile memur, müstahdem ve işçilere, çeşitli amaçlarla kurulmuş vakıflara ve benzer nitelikteki kişi ve kurumlara dağıtılmasına karar verme hakkına sahiptir.

İkinci Temettü:

d) Net dönem karından, (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen meblağlar düşüldükten sonra kalan kısmı, Genel Kurul, kısmen veya tamamen ikinci temettü payı olarak dağıtmaya veya Türk Ticaret Kanunu'nun 521 inci maddesi uyarınca kendi isteği ile ayırdığı yedek akçe olarak ayırmaya yetkilidir. Genel Kanuni Yedek Akçe:

e) Pay sahipleriyle kara iştirak eden diğer kimselere dağıtılması kararlaştırılmış olan kısımdan, % 5 oranında kar payı düşüldükten sonra bulunan tutarın onda biri, TTK'nın 519'uncu maddesinin 2'nci fıkrası uyarınca genel kanuni yedek akçeye eklenir.

Yasa hükmü ile ayrılması gereken yedek akçeler ayrılmadıkça, esas sözleşmede pay sahipleri için belirlenen kar payı nakden ve/veya hisse senedi biçiminde dağıtılmadıkça; başka yedek akçe ayrılmasına, ertesi yıla kâr aktarılmasına ve kar payı dağıtımında yönetim kurulu üyeleri ile memur, müstahdem ve işçilere, çeşitli amaçlarla kurulmuş olan vakıflara ve bu gibi kişi ve/veya kurumlara kâr payı dağıtılmasına karar verilemez.

6. Payların Devri :

Şirket esas sözleşmesinde payların devri ile ilgili herhangi bir kısıtlama yoktur.

Bölüm III. Kamuyu Aydınlatma Şeffaflık

7. Bilgilendirme Politikası:

Sermaye Piyasası Kanunu düzenlemelerine göre şirketimiz ile ilgili kamuya açıklanması gereken her türlü bilgi ve belge KAP, MKK ve şirket internet sitesi aracılığı ile duyurulmaktadır. Şirket bilgilendirme politikası 25.02.2015/2 tarihli yönetim kurulu kararı ile oluşturulmuştur

8. Şirket İnternet Sitesi ve İçeriği

Şirketimizin internet sitesi mevcut olup www.merko.com.tr adresinden ulaşılabilmektedir. Şirket internet sitesi Türkçe ve İngilizce olarak hazırlanmıştır.

Yatırımcı İlişkileri bölümü başlığı altında; Genel Kurul, Mali tablolar, Kurumsal Yönetim Uyum Beyanları, Esas sözleşme, Faaliyet Raporları, Ticari Bilgiler, Özel Durum Açıklamaları ve şirket haberleri' ne ulaşılabilir.

9. Faaliyet Raporu

Kurumsal yönetim ilkelerine uyum raporu Şirketimizin faaliyet raporunun ayrılmaz bir parçasıdır. Kurumsal yönetim ilkelerinde sayılan bilgilere faaliyet raporumuzda yer verilmektedir.

Bölüm IV Menfaat Sahipleri

10.Menfaat Sahiplerinin Bilgilendirilmesi

Menfaat sahipleri kendilerini ilgilendiren konularda, şirket bilgilendirme politikası doğrultusunda, basın yoluyla, özel durum açıklamalarıyla, basın ve analist toplantıları aracılığıyla ve elektronik ortamda bilgilendirilirler.

11.Menfaat Sahiplerinin Yönetime Katılması

Şirket, Menfaat sahiplerinin yönetime katılımı konusunda herhangi bir model oluşturmamıştır.

12. İnsan Kaynakları Politikası

Şirket bünyesinde kurulu İnsan Kaynakları Birimi vasıtasıyla çalışanları ile ilişkilerini yürütmektedir.

Şirket, çalışanlar ile ilişkileri yürütmek üzere temsilci atamamıştır ancak çalışanların bulunduğu lokasyonlardaki en üst yönetim birimi ile gerektiğinde açık ve yakın iletişim kurabilmelerine ortam sağlamıştır. Çalışanların getirdiği öneriler ilgili amirler tarafından değerlendirilmektedir.

Şirket, çalışanlar arasında dil, din, ırk, cinsiyet ayrımı yapmamakta ve çalışanların özlük hakları, çalışma ortam ve koşullarının iyileştirilmesi yönünde çaba sarf etmekte, çalışanların kendilerini geliştirebilmeleri için her türlü eğitim desteğini vermektedir.

Şu ana kadar şirketimize, çalışanlar tarafından iletilmiş herhangi bir ayrımcılığa dair şikayet bulunmamaktadır.

13. Etik Kurallar ve Sosyal Sorumluluk

Şirket, imalat tesislerinin bulunduğu bölgelerde kamuya yönelik eğitim amaçlı ve bölge insanının sosyal imkanlarını artırıcı her türlü sosyal çalışmayı desteklemektedir. Şirket üretim faaliyetlerinde çevre duyarlılığında azami özeni göstermektedir.

IV Yönetim Kurulu

14.Yönetim Kurulunun Yapısı ve Oluşumu

Şirket yönetim kurulu seçiminde Türk Ticaret Kanunu, SKP kanunu ve Kurumsal Yönetim İlkeleri çerçevesinde hareket etmektedir. Yönetim Kurulu iki bağımsız üye olmak üzere 5 kişiden oluşmaktadır.

Alistair Baran BLAKE- İcraçı üye Yönetim Kurulu Başkanı

Ali Turan Hür-Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı-İcraçı Üye

Alexandros Papalilios KARAPANOS İcraçı olmayan Yönetim Kurulu Üyesi

Çağrı GÖKTAŞ- İcraçı olmayan Bağımsız Üye

Ali Behçet CANTÜRK- İcraçı olmayan Bağımsız Üye

Yönetim Kurulu Üyelerinin özgeçmişleri aşağıdaki gibidir

Yönetim Kuru Üyeleri'nin Özgeçmişleri

Alistair Baran BLAKE-Yönetim Kurulu Başkanı

1982 doğumlu olan Baran Blake 2004 yılında Reading Üniversitesinden Gıda Mühendisi olarak mezun olmuştur. Üniversite öncesinde donmuş bezelye üretim tesislerinde gıda sektöründe iş hayatına başlamış, üniversiteye devam ederken 6 ay Gıda endüstri için proje danışmanlığı ve 6 ay da global bir gıda şirketi olan Kerry Foods'da görev yapmıştır. Üniversite sonrasında Avustralya'da bir domates üreticisinde tecrübe kazanan Sn. Blake 2005'den günümüze kapsayan zaman dilimi içerisinde Merko Gıda Sanayi ve Tic. AŞ'de Üretim direktörlüğü ve yönetim kurulu üyelikleri görevleri üstlenmiştir. 2015'den itibaren Yönetim Kurulu Başkanlığı yapmaktadır. Ayrıca Sn Blake SALKONDER(Türkiye Salçacılar ve Konserveciler Derneği) yönetim kurulu üyesidir."

Ali Turan Hür-Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı

Balıkesir, Ayvalık doğumlu olan Sn. Ali Turan HÜR Ankara Hukuk Fakültesi mezunudur. Bir süre sendika avukatlığı yaptıktan sonra Katılım Hukuk olarak kendi bürosunda çalışmıştır. Ten Tour, Ferroli, Makine Takım, oteller ve Merko Gıda'nın Avukatlıklarını yapmış ve Yeditepe Üniversitesi , İstanbul Barosu Staj Merkezi'nde İş Hukuku, Turizm Hukuku, Şirketler Hukuku, HMK dersleri vermiştir. Sayın Ali Turan Hür Gıda işkolunda birkaç şirketin Yönetim Kurulu üyesi olup Serbest Avukatlık yapmaktadır.

Alexandros Papalilios Karapanos-Yönetim Kurulu Üyesi

Sn. Karapanos, 1963 doğumlu olup, The American College of Greece- İşletme Yönetimi Bölümünden 1984 yılında mezun olduktan sonra 1984-1986 yılları arasında Babson Collage'da Uluslararası finans mastırı yapmıştır. İş hayatına 1987 yılında Hellenic Air force'da Personel Seçim merkezinde başlayan Sn Karapanos, 1989-1990 yılları arasında Colgate-Palmolive Hellas S.A.I.C 'da İşletme ve Finansal analisti olarak, 1990-1991 yılları arasında Etnaleasing S.A'da kredi uzmanı, 1991-1993 yılları arasında Easing Ethniki-Ylyonnais S.A 'da Kredi müdürlüğü, 1993-1996 yılları arasında Kredi ve Pazarlama direktörü olarak, 1997-2000 yılları arasında Opel Bank GmbH(GMAC Bank) 'da Genel Müdür, 2001-2004 yılları arasında Nedt One S.A'da Genel Satış ve Pazarlamadan sorumlu yönetim kurulu üyesi olarak, 2004-2009 yılları arasında Piraeus Leasing Bulgaria S.A'da Genel Müdür olarak, 2009-2011 yılları arasında çeşitli firmalara danışmanlık yapmış ve son olarak Tomatoyard LTD'de Genel Müdürlüğü görevine devam eden Sn. Karapanos, 21.05.2012 tarihinden itibaren şirketimizde Bağımsız Yönetim Kurulu Üyelikleri yapmış ve son olarak 30.03.2018 tarihinden itibaren Yönetim Kurul'u üyesi olarak görev yapmaktadır.

Çağrı GÖKTAŞ- Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

Lisans eğitimini İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde 1999 yılında tamamladıktan sonra 2006 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden "Kredi Kartları Hukuku ve Bankacılık Uygulaması" konulu tezi ile yüksek lisans derecesi aldı.

Meslek hayatının ilk senelerinde avukatlık stajını da tamamladığı Gün Hukuk Bürosunda genel hukuk alanları yanında fikrî mülkiyet hukuk alanında çalıştı. 2001-2004 seneleri arasında Rotterdam'da bulunan bir büronun Türkiye işlerini yürüttü. 2004-2006 seneleri arasında Garanti Bankası Teftiş Kurulunda görev yaptıktan sonra kısa bir dönem ING Bank'ta (o dönemde OYAK BANK) hukuk müşavirliği pozisyonunda bulundu. 2006 yılı Ekim ayından

beri Pekin & Bayar Ortak Avukat Bürosunda meslekî çalışmalarını sürdürmekte, Dava Gurubu ile Banka-Finans Grubu'ndan sorumlu ortak olarak yerli ve yabancı müvekkillerine hukuk danışmanlık hizmetleri vermektedir.

Uzmanlık Alanları; borçlar hukuku, şirketler hukuku, medeni hukuk alanları gibi genel hukuk pratiğinin yanı sıra ağırlıklı olarak bankacılık hukuku, iř hukuku, sermaye piyasası hukuku alanlarında çalışmaktadır.

0657 1

12 Mart 2018

Bağımsızlık Beyanı

Sermaye Piyasası Kurulu II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği Eki madde 4.3.6 kapsamında aşağıda belirtilen bağımsızlık kriterlerine uyum sağladığımı ve bu kapsamda 2017 yılında yapılacak olağan genel kurulda, yönetim kurulu bağımsız üye adayı olduğumu beyan ederim.

a) Şirket, şirketin yönetim hakimiyetine sahip olduğu ortaklıklar ile şirket sermayesinde doğrudan veya dolaylı olarak %10 veya daha fazla veya imtiyazlı paya sahip hissedarların yönetim hakimiyetine sahip olduğu tüzel kişiler ile kendisi, eşi ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hisimları arasında, son beş yıl içinde, doğrudan veya dolaylı önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda istihdam, sermaye veya oy haklarının %10'undan fazlasına sahip olunması veya önemli nitelikte ticarî ilişkinin (önemli nitelikte ticarî ilişkinin bağımsız üye adayı veya şirketten herhangi birisi için önemli olması yeterlidir) kurulmamış olması,

b) Son beş yıl içerisinde, başta şirketin denetimini (vergî denetimi, kanuni denetim, iç denetim de dahil), derecelendirilmesini ve danışmanlığını yapan şirketler olmak üzere, yapılan anlaşmalar çerçevesinde şirketin faaliyet ve organizasyonunun tamamını veya belli bir bölümünü yürüten şirketlerde çalışmamış ve yönetim kurulu üyesi olarak görev almamış olması,

c) Son beş yıl içerisinde, şirkete önemli ölçüde hizmet ve ürün sağlayan herhangi birisinde ortak (%10 ve üzeri), doğrudan veya dolaylı önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda çalışan veya yönetim kurulu üyesi olmaması,

d) Bağımsız yönetim kurulu üyesi olması sebebiyle üstleneceği görevleri gereği gibi yerine getirecek meslekî eğitim, bilgi ve tecrübeye sahip olması,

e) Bağlı oldukları mevzuata uygun olması şartıyla üniversite öğretim üyeleri hariç, kamu kurum ve kuruluşlarında üye olarak seçildikten sonra tam zamanlı çalışmıyor olması,

f) Gelir Vergisi Kanunu'na göre Türkiye'de yerleşmiş sayılması,

g) Şirket faaliyetlerine olumlu katkılarda bulunabilecek, şirket pay sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarında tarafsızlığını koruyabilecek, menfaat sahiplerinin haklarını dikkate alarak özgürce karar verebilecek güçlü etik standartlara, meslekî itibara ve tecrübeye sahip olması,

h) Şirket faaliyetlerinin işleyişini takip edebilecek ve üstlendiği görevlerin gereklerini tam olarak yerine getirebilecek ölçüde şirket işlerine zaman ayırabiliyor olması,

i) Son 10 yıl içinde yönetim kurulu üyesi sıfatıyla aldığı karara ilişkin olarak Kurulca yapılan inceleme sonucunda Kurul Karar Organınca ilgili kişi hakkında adli ve idarî yaptırım uygulanmamış olması,

j) Şirketin yönetim kurulunda son on yıl içerisinde altı yıldan fazla icraçı olarak yönetim kurulu üyesi yapmamış olması. Aynı kişinin, holding şirketi çatısı altındaki şirketlerde bağımsız yönetim kurulu üyesi olması, şirket sayısı sınırı olmaksızın mümkündür. Ancak bağımsız yönetim kurulu üyesinin son 10 yıl içerisinde grup bünyesinde en fazla 6 yıl bağımsız üyelik yapmış olması gerekmektedir.

8 Mart 2018

ÇAĞRI GÖKTAŞ

Ali Behçet VANTÜRK- Bağımsız Yönetim Kurulu Üyesi

1954 Ankara doğumlu olan Sayın Cantürk, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi mezunudur. Sayın Cantürk iş hayatına 1972 yılında muhasebe bürosunda başlamış 1972 ve 1993 yılları arasında özel şirketlerde Muhasebe ve Finans müdürlüğü yapmıştır. Sayın Cantürk 1993 yılından itibaren kendi Mali Müşavirlik Bürosunda Serbest Mali Müşavir olarak görevini sürdürmektedir

06.03.2019

BAĞIMSIZLIK BEYANI

Merko Gıda Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi(Şirket) , mevzuat, esas sözleşme ve Sermaye Piyasası Kurulu tarafından ilan edilen Kurumsal Yönetim İlkelerinde belirlenen kriterler kapsamında "bağımsız üye" olarak görev yapmaya aday olduğumu, bu kapsamda;

a) Şirket, şirketin yönetim kontrolü ya da önemli derecede etki sahibi olduğu ortaklıklar ile şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran veya şirkette önemli derecede etki sahibi olan ortaklar ve bu ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu tüzel kişiler ile kendim, eşim ve ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hısımları arasında; son beş yıl içinde önemli görev ve sorumluluklar üstlenecek yönetici pozisyonunda istihdam ilişkisinin bulunmadığını, sermaye veya oy haklarının veya imtiyazlı payların %5 inden fazlasına birlikte veya tek başına sahiplik bulunmadığını ya da önemli nitelikte ticari ilişkinin kurulmamış olduğunu

c) Bağımsız yönetim kurulu üyesi olması sebebiyle üstleneceğim görevleri gereği gibi yerine getirecek mesleki eğitim, bilgi ve tecrübeye sahip olduğumu,

ç) Bağlı olduğum mevzuata uygun olması şartıyla, üniversite öğretim üyeliği hariç, üye olarak seçildikten sonra kamu kurum ve kuruluşlarında tam zamanlı çalışmıyor olmadığımı,

d) 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu (G.V.K.)'na göre Türkiye'de yerleşmiş olduğumu,

e) Şirket faaliyetlerine olumlu katkılarda bulunabilecek, şirket ile pay sahipleri arasındaki çıkar çatışmalarında tarafsızlığımı koruyabilecek, menfaat sahiplerinin haklarını dikkate alarak özgürce karar verebilecek güçlü etik standartlara, mesleki itibara ve tecrübeye sahip olduğumu,

f) Şirket faaliyetlerinin işleyişini takip edebilecek ve üstlendiğim görevlerin gereklerini tam olarak yerine getirebilecek ölçüde şirket işlerine zaman ayırabilecek olduğumu,

g) Şirketin yönetim kurulunda son on yıl içerisinde altı yıldan fazla yönetim kurulu üyeliği yapmamış olduğumu,

ğ) Şirketin veya şirketin yönetim kontrolünü elinde bulunduran ortakların yönetim kontrolüne sahip olduğu şirketlerin üçten fazlasında ve toplamda borsada işlem gören şirketlerin beşten fazlasında bağımsız yönetim kurulu üyesi olarak görev almadığımı,

Beyan ederim.

Ali Behçet CANTÜRK

Bağımsız Denetim Kuruluşu

15.03.2018 tarih 2018/9 YKK ile bağımsız denetleme kuruluşu olarak belirlenen Aktan Bağımsız Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik AŞ.'nin seçiminin genel kurul gündemine alınmasına karar verilmiş ve 30.03.2018 tarihinde yapılan Olağan Genel Kurulda oy birliğiyle görevlendirme kararı alınmıştır.

15. Yönetim Kurulunun Faaliyet esasları

Yönetim Kurulu toplantıları şirket merkezinde yapılmaktadır.

Yönetim kulu 2019 yılı içerisinde 25 adet karar almıştır.

Toplantının başlayabilmesi için, yasada aranan çoğunluk sayısı kadar üyenin toplantıda hazır bulunması yeterlidir. Kararlar toplantıda mevcut üyelerin ekseriyeti ile verilir. Şirketin ana sözleşmesinde belirlenen yetkiler çerçevesinde, yönetim kurulu faaliyetlerini icra etmekte olup bugüne kadar kararlar oybirliğiyle alınmıştır

16.Risk Yönetim ve İç Kontrol Mekanizması

Şirket yönetim kurulunda icradan sorumlu yöneticiler, günlük nakit akış, aylık nakit akış, üretim, stok, sevkiyat, tedarikçiler ve şirket sorumlulukları ile ilgili kendilerine iletilen raporları etkin olarak kontrol etmektedir. Ayrıca, şirketin yöneticilerinin kullanımındaki şirketin tüm faaliyetleri ile ilgili bilgisayar ortamında gerçekleştirilen programlara her an için ulaşılabilmekte ve gerektiğinde şirket yöneticileri ile anında karar alınabilmektedir

17.Yönetim Kurulunda Oluşturulan Komitelerin Sayı yapı ve Bağımsızlığı

Şirket Bünyesinde başkanları bağımsız yönetim kurulu üyelerinden oluşan, Kurumsal Yönetim Komitesi, Denetimden Sorumlu Komite ve Riskin Erken Saptanması Komiteleri mevcuttur.

18. Şirketin Stratejik Hedefleri

- * Kısa vadede kapasiteyi koruyarak ve maliyetleri düşürerek daha rekabetçi duruma gelerek ilerlemek
- * Daima kaliteyi koruyarak kaliteli ve güvenceli bir üretici olarak tanınmak
- * İhracat bağlantılarını güçlü tutmak
- * Tarıma destek vermek
- * Şirketi finansal olarak bağımsız hale getirmektir.

19.Mali Haklar

Yönetim Kurulu başkan ve üyelerinin ücret ve huzur hakları genel genel kurulca tespit olunur. 2019 Yılı içerisinde herhangi bir borç verilmemiş ve kredi kullanılmamıştır